

ULL VIU I ... FORA ERRADES

Se'ns ha formulat una consulta referent a l'ortografia dels mots compostos.

Amb molt de gust, informem a l'amable consultant, i a tots els lectors en general, que aquesta mena de mots correntment són escrits formant una sola paraula. Ex.: **Alatrencat, apagallums, afartapobres, aiguabarreig, alçaprem, allioli, capficar, cellajunt, comptagotes, cercapous, antesala, altisonant, avantpassat, autodidacta, arrencaqueixals, ballmanetes, banyabaix, bocamoll, capdamunt, capdavall, caçamosques, barralleba, daltabaix, guardaspatlles, llepafils, lletraferit, lligamosques, maldecap, menjacapellans, motocicleta, milhomes, palplantat, primfi lar, picapedrer, picaplets, picaporta, rodamón, tapaboques, tapaforats, tapabruts, trencapinyons, etc.**

Ara bé, hi ha una sèrie d'excepcions. Esmentarem les principals.

Cal intercalar un guionet entre els dos elements dels mots compostos, en els següents casos:

a) En aquells, el primer mot dels quals, no essent un prefix, acaba en vocal i el segon comença en r, s o x. Ex.: **barba-ros, busca-raons, cama-sec, cara-rodó, agafa-sopes, anca-rossegant, barba-serrat, gira-sol, poca-roba, poca-solta, pixa-reixes, para-sol, penya-segat, punxa-sàrries, etc.**

b) En els compostos de dos adjectius d'un tipus com **anglo-saxó, catalano-aragonès, còncavo-convexa, democràtico-socialista, físico-matemàtic, grecolatí, hispano-americà, històrico-arqueològic, etc.** (En canvi, escriurem sense guionet: **coxofemoral, electromagnètic, fibrovascular, gastrointestinal, linguopalatal, etc.**, o sigui, tots aquells mots que tenen un prefix d'origen grec o llatí, com **an, andro, anti, antro, aero, arxi, astro, ampi, alti, bio, demo, ego, etc.**).

c) En aquells compostos que comencin amb els prefixos **pseudo, sots, vice** i ex. Ex.: **pseudo-catòlic, sots-dia-ca, vice-president, ex-alcalde, ex-libris, ex-vot, etc.**

d) Alguns adjectius numerals cardinals. Ex.: **vint-i-un, vint-i-dos, etc., trenta-un, etc. quaranta-un, etc., cinquanta-un, etc., seixanta-un, etc., setanta-un, etc., vuitanta-un, etc., noranta-un, etc., dos-cents, tres-cents, etc.** Posarem un exemple: el nombre 35727574 serà transcrit: **trenta-cinc milions, set-cents vint-i-set mil, cinc-cents quaranta-quatre.**

e) Els mots: **adéu-siau, baladrim-baladram, baliga-balaga, barliqui-barloqui, barrija-barreja, bum-bum, cap-i-cua, caps-i-puntes, cavall-bernat, cofis-i-mofis, col-i-flor, a coll-i-be, cloc-piu, corimori, corre-cuita, cap-gros, cul-de-sac, dama-joana, despús-ahir, despús-demà, gara-gara, gori-gori, leri-leri, mata-degolla, nord-americà, nord-est, nord-oest, no-res, nyeu-nyeu, nyic-nyic, piu-piu, pengim-penjam, plats-i-olles, poca-pena, poca-traça, poca-vergonya, poti-poti, rau-rau, rata-pinyada o rat-penat, sucamulla, sud-africà, sud-americà, sud-est, sud-oest, vetes-i-fils, set-ciències, xim-xim, xip-xap, xiu-xiu, zig-zag o ziga-zaga, zub-zub, zum-zum.**

M.

Parlem de democràcia

*Amics, no tindrè l'audàcia,
ni seré tan gamarús,
perquè, diguem verbigràcia,
ara em posi a jugar el mus.
Però, això sí,
amb el permís del padrí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Amb tota la diplomàcia,
us diré que se'm fa un nus,
sempre que, diguem verbigràcia,
intento de parlar en rus.
Però, això sí,
amb l'ajuda del veí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Es pot tenir la desgràcia
de caure des d'un talús,
i llavors, diguem verbigràcia,
amagar el cap com l'estruc.
Però, això sí,
com que és cosa del destí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*No hi ha farsa ni fallàcia,
però jo quedo un xic confús,
el cop que, diguem verbigràcia,
se m'escapa l'autobús.
Però, això sí,
mentre fem un bon camí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Prou voldria tenir gràcia
i no semblar un llord intrús,
quan xiroi, diguem verbigràcia,
vull imitar un andalús.
Però, això sí,
en català o en llatí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Caldria molta eficàcia
i no fer posat de lluç
al bany, diguem verbigràcia,
quan no trobes el barnús.
Però, això sí,
com que tenim prou magí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Visca, doncs, la burocràcia,
que mai no serà en desús,
oi més, diguem verbigràcia,
si es tracta de cobrar un plus.
Però, això sí,
sense rancor ni verí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*S'imposa molta acrobàcia
en aquest món tan illús,
per tal que, diguem verbigràcia,
no et prenguin per un reclús.
Però, això sí,
si ets al carrer o a la cangrí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Cal que anem a la farmàcia
si la ferida ens treu pus,
com també, diguem verbigràcia,
si ens cau damunt un obús.
Però, això sí,
fins que ens quedi un sol bocí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Hem de tenir perspiciàcia
i del seny fer-ne bon ús,
perquè, diguem verbigràcia,
ningú et prengui per pallús.
Però, això sí,
casat, vidu o bé fadrí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Veig alguna suspiciàcia,
com també algú que tus,
ja que, diguem verbigràcia,
pensa que en faig un abús.
Però, això sí,
mal se'm titlli de botxí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!*

*Perquè cap cucurbitàcia
no se'm lliuri per obtús,
ara, nois, diguem verbigràcia,
dono aquest vers per conclús.
Però, això sí,
l'any que ve, si som aquí,
parlarem de DEMOCRÀCIA!
Bona nit i amén Jesús!*

R. Munné i Coll

- ESPECIALITAT EN LLAGOSTES VIVES
- VIVERS PROPIS
- PEIX FRESC I CONGELAT
- MARISC DE TOTES CLASSES

Peixateries SANTA EULALIA
de PERE MARTIN

Plaça de l'Ajuntament (Pisos Barbany)
SANTA EULALIA DE RONÇANA